

Thursday, 11 May 2006

Sanskrit – Basic Level

Paper 1

Time: 1 hour and 30 minutes

Instructions to Candidates

Answer ALL questions.

Write your answers in the Answer Book provided.

Information for Candidates

In Sanskrit passages, underlined words are glossed.

The marks for the various parts of questions are shown in round brackets: e.g. (2).

You are reminded of the importance of accurate spelling, punctuation, grammar and orderly presentation in your answers. A total of four marks will be awarded for correct spelling of Sanskrit words in transliteration and Devanāgarī.

This paper has three questions. All blank pages are indicated.

Turn over

Answer all THREE Questions.

1. Translate into English:

Droṇa's son attempts to destroy the child in Uttarā's womb.

द्रोणस्य पुत्रः द्रौपद्याः पुत्रान् व्यापादयत् । तस्मात्
पाण्डवानाम् दुःखम् आसीत् । ते द्रोणस्य पुत्रम्
अन्वधावन् । सः तु ऋषिम् व्यासम् रक्षार्थम्
अगच्छत् शरम् उत्तरायाः गर्भं प्रति अक्षिपत् च ।
5 उत्तरायाः गर्भे अर्जुनस्य प्रपुत्रः आसीत् । कृष्णेन
तु शरः दृष्टः उत्तरा रक्षिता च । एवम् अर्जुनस्य
प्रपुत्रः न हतः । पाण्डवाः द्रोणस्य पुत्रम् अजयन् ।
तस्य ललाटे मणिः आसीत् । सः भीमम् मणिम्
अददात् । भीमः मणिम् द्रौपद्यै दत्त्वा द्रोणस्य
10 पुत्रः मृतः इति ताम् अवदत् । द्रौपद्याः दुःखम्
तु न नष्टम् । मम पुत्राः हताः इति सा पुनः
पुनः अचिन्तयत् । तथा मणिः युधिष्ठिराय दत्तः ॥

rakṣārtham for protection
garbha (m) womb
prati [+ 2nd case ending] towards
praputra (m) grandson

lalāṭa (m) forehead
maṇi (m) jewel
dattvā having given
naṣṭa (mfn) destroyed

(23 marks)

**THERE ARE NO
QUESTIONS ON THIS PAGE.
GO ON TO PAGE 4
FOR QUESTION 2.**

Passage for Comprehension

2. Read through the following passage carefully. Do not write out a translation, but answer the questions which follow. Your answers should be in English, with Sanskrit names in transliteration.

Nārada loses his mother, but then has a vision of the Lord.

ऋषिः नारदः दास्याः पुत्रः । सः प्राज्ञैः नरैः सह
अवसत् । ते प्राजाः नराः नारदम् कृष्णस्य चरित्राणि
अकथयन् । एवम् तेषाम् ज्ञानम् नारदाय दत्तम् ।
एकदा तु तस्य जननी सर्पेण दृष्ट्वा मृता अभवत् च ।
5 नारदः गृहात् अचरत् । सः नगराणि वनानि
अचलान् च अगच्छत् । अन्ते सः एकम् विशालम्
वनम् आगच्छत् । तत्र सिंहाः सर्पाः गजाः कपयः
च आसन् । नारदः नद्याः समीपे ध्यानम् अकरोत् ।
अचिरेण सः हरिम् अपश्यत् । अन्यस्मिन् कल्पे सः
10 ऋषेः रूपे सर्वत्र लोके अगच्छत् हरेः गुणान् अगायत्
च । एवम् सः सर्वान् जनान् सुखम् आनयत् ॥

<i>dāsī</i> (f)	servant
<i>caritra</i> (n)	deed
<i>daṣṭa</i> (mfn)	bitten
<i>dhyāna</i> (n)	meditation

<i>hari</i> (m)	the Lord
<i>kalpa</i> (m)	cycle of time
<i>rūpa</i> (n)	form
<i>guṇa</i> (m)	quality

- (a) Who was Nārada's mother? (line 1) (1)
- (b) What did the wise men tell Nārada? (line 2) (2)
- (c) Translate '*tasya janānī sarpeṇa daṣṭā*'. (line 4) (5)
- (d) Which creatures were in the forest? (line 7) (4)
- (e) Where in the forest did Nārada meditate? (line 8) (2)
- (f) Translate '*sarvān janān sukham ānayat*'. (line 11) (5)

(19 marks)

Turn over

SET TEXT – RĀMĀYAṆA (adapted)

Passage for Comprehension

3. Read through the following Sanskrit passages carefully. Do not write out a translation but answer the questions which follow each Sanskrit passage. Your answers should be in English, with Sanskrit names in transliteration.

A.

रामस्य स्वरम् श्रुत्वा सीता लक्ष्मणम् अवदत्
अहम् भीता ... सः रामस्य स्वरः । हे लक्ष्मण
गच्छ रामम् रक्ष इति । लक्ष्मणः रामम् प्रति
अधावत् । सर्वम् दृष्ट्वा मुनिजनस्य रूपम् कृत्वा
5 रावणः सीताम् आगच्छत् । सः अवदत् हे सीते
अहम् रावणः नाम । त्वम् मम भार्या भविष्यसि
इति । सीता अवदत् न न इति । कुपितः
रावणः सीताम् गृहीत्वा पर्णगृहात् अधावत् ।
सीता पुनः पुनः अक्रोशत् हे राम हे लक्ष्मण
10 इति ॥

- (a) Translate 'aham bhītā ... saḥ rāmasya svarah'. (line 2) (3)
- (b) What did Sītā tell Lakṣmaṇa to do? (line 3) (3)
- (c) What did Rāvaṇa do, before coming to Sītā, after seeing Lakṣmaṇa leave the leaf-house? (line 4) (3)
- (d) Translate 'saḥ avadat he sīte aham rāvaṇaḥ nāma'. (lines 5 and 6) (4)
- (e) What did Rāvaṇa do after being rejected by Sītā? (line 8) (4)

B.

कुपितः रावणः सीताम् उद्याने अस्थापयत् ।
तस्मिन् उद्याने अशोकवृक्षाः आसन् । रावणः
अवदत् यदि सीता अचिरेण मम भार्या न
भविष्यति तदा अहम् ताम् प्रातराशे खादिष्यामि
5 इति । तत् श्रुत्वा सीता अतीव दुःखिता अभवत् ।
रावणः सीताम् राक्षसीनाम् मध्ये अस्थापयत् ।
राक्षसीभिः सीता पुनः पुनः पीडिता । राक्षस्यः
पुनः पुनः अक्रोशन् रावणम् गच्छ तस्य भार्या
भव च इति । रामे एव स्निह्यामि इति सीता
10 अचिन्तयत् ॥

- (a) Translate 'kupitaḥ rāvaṇaḥ sītām udyāne asthāpayat'. (line 1) (3)
- (b) What type of trees were in the garden? (line 2) (1)
- (c) What did Rāvaṇa threaten to do if Sītā did not consent to be his wife? (line 4) (3)
- (d) How is Sītā described after she heard this threat? (line 5) (2)
- (e) Translate 'rakṣasībhiḥ sītā punaḥ punaḥ pīḍitā'. (line 7) (3)
- (f) What did the demonesses cry out? (lines 8 and 9) (4)

(33 marks)

